

vederlaget skønsmæssigt. Det er domstolene, der i sidste ende vurderer, hvad der er et rimeligt vederlag.

Herudover har rettighedshaveren krav på erstatning for den yderligere skade, som krænkelsen måtte have medført. Domstolene fastsætter erstatningen i tilfælde af en tvist.

Det følger af stk. 2, at der er mulighed for at tilkende rettighedshaveren vederlag og erstatning efter stk. 1 for krænkelser foretaget i god tro i det omfang, det skønnes rimeligt. Summen af vederlaget og erstatningen kan dog ikke overstige den ved krænkelsen indvundne fortjeneste. Det er domstolene, der vurderer, om det er rimeligt at tilkende en erstatning i disse tilfælde.

Ifølge stk. 3 har en ophavsmand, fotograf eller udøvende kunstner krav på godtgørelse for ikke-økonomisk skade i tilfælde, hvor en krænker har handlet forsætligt eller uagtsomt. Lyd- og billedproducenter, radio- og tv-virksomheder og fremstillere af kataloger m.v. er ikke omfattet af stk. 3. Betaling af godtgørelse er efter ordlyden af bestemmelsen i princippet obligatorisk.

Ifølge retspraksis er det uklart, om der efter gældende ret kan tilkendes godtgørelse for ikke-økonomisk skade til juridiske personer, for eksempel et pladeselskab eller en tv-virksomhed, men det er lagt til grund i flere domme.

3.2.3 Fødevarereloven

Hverken i den gældende lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m. (fødevarereloven) eller i lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer, som forventes sat i kraft 1. januar 2006, er der bestemmelse om, at den som forsætligt eller uagtsomt krænker en intellektuel ejendomsrettighed har pligt til at betale et rimeligt vederlag for udnyttelsen af en sådan rettighed samt erstatning for den yderligere skade, som krænkelsen måtte have medført.

Hidtil har sådanne sager derfor skullet afgøres efter enten dansk rets almindelige erstatningsregler eller anden lovgivning, herunder varemærkeloven og fællesmærkeloven (lov nr. 342 af 6. juni 1991).

3.2.4 Lov om plantenyheder

Den gældende lov om plantenyheder indeholder ikke bestemmelser om betaling af erstatning for krænkelse af forædlerrettigheder, der har dansk sortsbeskyttelse, herunder betaling af erstatning for den yderligere skade, som krænkelsen måtte have medført.

Hvis en sortsejer lider et tab som følge af manglende overholdelse af reglerne, vil denne efter dansk rets almindelige erstatningsregler kunne søge om erstat-

ning hos skadevolder. Der er ingen særskilt bestemmelse i lov om plantenyheder vedrørende godtgørelse for den ikke-økonomiske skade.

3.3 Korrigerende foranstaltninger

3.3.1 Patentloven, varemærkeloven, designloven og chipsloven

Både patentloven, varemærkeloven, designloven og chipsloven indeholder bestemmelser, hvorefter retten, til forebyggelse af yderligere misbrug, har mulighed for at træffe bestemmelser i forhold til krænkende produkter m.v. Disse bestemmelser sikrer, at en krænker, der ved dom forbydes at fortsætte med den krænkende adfærd, ikke har mulighed for at begå yderligere krænkelser. Bestemmelserne kan anvendes, selvom krænkeren er i god tro.

I henhold til patentlovens § 59 kan retten, i det omfang det skønnes rimeligt, træffe bestemmelser til forebyggelse af yderligere misbrug af produkter, der er fremstillet i henhold til en patenteret opfindelse. Dette gælder også over for de apparater, redskaber eller andet, hvis udnyttelse vil indebære en krænkelse af et patent.

Efter den gældende bestemmelse kan retten træffe bestemmelse om en hvilken som helst foranstaltning, der forebygger misbrug. I bestemmelsen nævnes eksempler på foranstaltninger, nemlig ændring af en genstand, tilintetgørelse eller udlevering til den forurettede mod vederlag. Der er dog ikke tale om en udtømmende opregning.

Hvis en genstand, der udgør en krænkelse af et patent, er erhvervet i god tro, og den pågældende erhverver ikke selv har krænket patentet, kan retten efter den gældende bestemmelse ikke træffe foranstaltninger i forhold til den pågældende genstand. Bestemmelsens anvendelsesområde er forholdsvis snævert, da betingelserne for anvendelsen kun kan anses for at være opfyldt, hvis en genstand er erhvervet i god tro, og personen eksempelvis har udført en handling i ikke-erhvervsmæssigt øjemed eller i forsøgsøjemed efter patentlovens § 3, stk. 3, nr. 1 og 3.

Herudover findes der i den gældende bestemmelse i patentlovens § 59, stk. 2 en undtagelse, hvorefter retten, når ganske særlige grunde foreligger, kan give tilladelse til udnyttelse af de produkter m.v., der udgør en patentkrænkelse mod et rimeligt vederlag til rettighedshaver. De ganske særlige grunde kan være situationer, hvor tilintetgørelse eller lignende vil være en samfundsmæssig urimelig foranstaltning eller hvor udlevering mod vederlag vil belaste rettighedshaverens økonomi i uforholdsmæssigt omfang.